

5. lekce ZÁKLADNÍ PRÁVA KAŽDÉHO DÍTĚTE

Organizačně náročná lekce, věnujme jí dostatečnou pozornost, neboť pro úspěch další práce v týmech je třeba, aby žáci dostatečně vstřebali pravidla a věděli přesně, co se od nich očekává.

Výběr základních práv dítěte pro výuku na ZŠ

8. A

1. Právo na život
2. Právo na jméno
3. Právo na státní příslušnost
4. Právo na rodinu
5. Právo na ochranu zdraví

8. B

6. Právo na přiměřenou životní úroveň
7. Právo na vzdělání
8. Právo vyjadřovat svůj názor
9. Právo na soukromí
10. Právo na ochranu před týráním a zanedbáváním

Diskuse nad „Zlatým pravidlem“ – ***Co nechceš, aby ti jiní dělali – nečiň ty jim!***

- jak se dá tato věta obměnit, říci jinak
- řekni jinými slovy
- uveď příklady z vaší třídy, co se ti přihodilo a nechceš, aby se to dělo, protože ty to také ostatním neděláš

Rozdělení žáků jedné třídy do pěti skupin – učitel vysvětlí náročnost práce, která je čeká a stanoví pravidla, podle kterých se bude každé z uvedených práv zpracovávat. Cílem této práce bude, aby každá skupina zpracovala dané právo komplexně podle schématu:

- co dítěti dané právo zaručuje
- jaké povinnosti a odpovědnosti dané právo jedinci přináší, co je třeba nutně dodržovat
- jak se dané právo porušuje, uvedení konkrétních příkladů
- připravit prezentaci pro spolužáky
- každá skupina bude zpracovávat jedno vybrané právo

Každá skupina tvořená 4 – 5 žáky si rozdělí role:

- vedoucí skupiny – rozděljuje práci, zajišťuje činnost
- mluvčí skupiny – prezentuje za ostatní, vystupuje na společném fóru
- výtvarník skupiny – navrhuje a podílí se na výtvarné části prezentace
- platní členové týmu – přinášejí nápady, pracují na společném výstupu

Při práci s texty bude skupina pracovat podle schématu:

- jeden žák čte zadaný text
- druhý zopakuje vlastními slovy, co bylo přečteno
- třetí vybere hlavní myšlenku
- čtvrtý navrhne zápis a popřípadě zapíše do společné prezentace

V další části textu se postupuje směrem vpravo tak, aby se jednotlivé role pravidelně střídaly.

TVORBA SKUPIN – NÁVRH

Učitel vybere 5 žáků. Ti se mezi sebou dohodnou a každý si vybere jedno z prvních pěti uvedených práv. Předstoupí před třídu, každý řekne své zvolené právo a vyberou si z ostatních žáků svůj pracovní tým různě zvolenou taktikou (vybírání se postupně po jednom žákovi do každé skupiny, aby byla zajištěna objektivita výběru):

- kdo má zájem zpracovávat to a to právo
- potřebuji dobrého mluvčího, výtvarníka ...
- mám zájem o kvalitní, nápadité a pracovitě kamarády ...

Skupiny lze sestavovat různě, podle klimatu ve třídě apod.

Úkol č. 1 pro všechny skupiny:

Každá skupina dostane text (každý žák ve skupině) – v 8. A (viz Přílohy č. 1, 2, 3, 4, 5), v 8. B (viz Přílohy č. 6, 7, 8, 9, 10). Skupina se seznámí s textem pouze tak, aby byla schopna se dohodnout, co si každý člen připraví na příští hodinu, jaký materiál přinese, jakou informaci si zpracuje a zjistí.

Příklady pro skupiny:

Právo na život – obrázky porušování práva na život, příběh z vyprávění rodičů, prarodičů, ukázka z knížky apod.

Právo na jméno – informace – jak vzniklo tvoje jméno, kdo ho vybral, seznam oblíbených jmen v současnosti, co obsahuje rodné číslo, příklady zvláštních křestních jmen, k čemu potřebujeme rodná čísla, obrázky dětí apod.

Právo na státní příslušnost – jak se získá občanství, jaký je rozdíl mezi národností a občanstvím, obrázky různých etnik, krojů, textů jejich písní, literatury.

Právo na rodinu – fotografie z vlastní rodiny, z časopisů, kdo se stará o děti bez rodiny – příklady z novin, časopisů, názvy institucí.

Právo na ochranu zdraví – zjistit názvy dětských nemocí, kdo se stará o preventivní péči, proti čemu jste očkovaní, jak se hradí léčebné výdaje, obrázky z časopisů.

Právo na přiměřenou životní úroveň – zjistit příjmy a výdaje rodiny, nutné výdaje, co se musí zaplatit každý měsíc, na čem lze v rodině ušetřit, jaké je životní minimum a jak se vypočítá pro čtyřčlennou rodinu.

Právo na vzdělání – informace o J. A. Komenském, M. Terezii, jakou školu chcete pro své děti.

Právo vyjadřovat svůj názor – k čemu je třeba a nutné se vyjadřovat, co byste chtěli v současné době řešit, jaký je rozdíl mezi kritikou ctnostnou (myšleno vyjadřovat se slušně, neurážet se navzájem, i když při kritice nemám návrh jiného řešení dané situace) a konstruktivní (vyjadřovat se slušně, neurážet se navzájem a zároveň nabídnout konkrétní návrh řešení dané situace).

Právo na soukromí – vyhledat články z bulvárních časopisů, najít příběh, ve kterém lze ukázat na porušování tohoto práva.

Právo na ochranu před týráním a zanedbáváním – obrázky, názvy institucí, které se starají o opuštěné děti, příběhy.

Rozdělení úkolů ve skupině bude velmi náročná činnost. Je nutné dětem zdůraznit, že vše, co zjistí, budou prezentovat ostatním a za svoji práci budou ohodnoceni.

Pomůcky:

- pracovní texty pro každou skupinu a každého jejího člena
- příklady toho, co si mají přinést pro příští hodinu pro jednotlivé skupiny
- sepsaná pravidla pro práci skupin a pro práci s textem